

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prezentate la 6 octombrie 2021¹

Cauza C-342/20

**A SCPI
cu participarea
Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö**

[cerere de decizie preliminară formulată de
Helsingin hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ din Helsinki, Finlanda)]

„Trimitere preliminară – Libera circulație a capitalurilor – Legislație fiscală – Impozit pe venitul persoanelor juridice – Fonduri de investiții – Entitate transparentă din punct de vedere fiscal – Entitate hibridă – Investiții în bunuri imobile și/sau societăți imobiliare situate în alt stat membru – Mecanism de transparență fiscală – Cerința de a se constitui sub formă contractuală – Excluderea fondurilor de investiții constituite sub formă statutară – Restricție – Comparabilitate – Justificare – Lipsă”

I. Introducere

1. Cererea de decizie preliminară formulată de Helsingin hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ din Helsinki, Finlanda) privește interpretarea articolelor 49, 63 și 65 TFUE.
2. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între A SCPI, un fond de investiții stabilit în Franța, pe de o parte, și Verohallinto (Administrația fiscală, Finlanda), pe de altă parte, în legătură cu o decizie prealabilă emisă de aceasta din urmă. În decizia menționată, Administrația fiscală a considerat că A SCPI nu era transparentă din punct de vedere fiscal pentru exercițiul fiscal 2020 și, în consecință, trebuia supusă impozitului pe venit în Finlanda.
3. Această decizie a Administrației fiscale se întemeiază pe dispoziții introduse recent în legislația fiscală finlandeză, care stabilesc o diferență de tratament între fondurile de investiții constituite sub formă contractuală, pe de o parte, și cele constituite sub formă statutară, pe de altă parte.
4. Fondurile de investiții care sunt constituite sub formă *contractuală* sunt considerate transparente din punct de vedere fiscal și, în consecință, sunt scutite de impozitul pe venit. Fondurile contractuale nu au personalitate juridică. Funcționarea lor face obiectul unor dispoziții contractuale negociate între investitori.

¹ Limba originală: franceza.

5. În schimb, fondurile de investiții care sunt constituite sub formă *statutară*, precum A SCPI, sunt considerate opace din punct de vedere fiscal. În consecință, ele sunt supuse impozitului pe venit în Finlanda. Forma „statutară” implică constituirea unei entități a cărei funcționare este reglementată de „statut”. În funcție de tipul entității în cauză, această entitate poate avea sau nu personalitate juridică și/sau capacitate juridică (și anume capacitatea de a încheia acte juridice sau calitatea procesuală).

6. Pentru motivele prezentate în continuare, considerăm că diferența de tratament stabilită de legislația fiscală finlandeză între fondurile de investiții contractuale și fondurile de investiții statutare este contrară liberei circulații a capitalurilor, astfel cum este garantată de articolele 63 și 65 TFUE.

7. În esență, apreciem că această distincție este arbitrară, în măsura în care conduce la tratarea în mod diferit a fondurilor de investiții care sunt comparabile în mod obiectiv în ceea ce privește transparența, indiferent de forma lor contractuală sau statutară.

II. Dreptul finlandez

8. Potrivit articolului 3 punctul 4) din tuloverolaki 1535/1992 (Legea 1535/1992 privind impozitul pe venit) din 30 decembrie 1992, astfel cum a fost modificată prin Legea 528/2019 (denumită în continuare „Legea privind impozitul pe venit”), prin „colectivități” se înțelege, printre altele, societățile pe acțiuni, fondurile de investiții și fondurile de investiții speciale.

9. În conformitate cu articolul 9 primul paragraf punctul 2) din această lege, persoanele fizice care nu au domiciliul în Finlanda pe durata exercițiului fiscal respectiv și colectivitățile străine sunt supuse în Finlanda impozitului pe veniturile obținute în acest stat (impozitare cu titlu parțial).

10. Articolul 10 din legea menționată prevede mai multe categorii de venituri considerate ca fiind obținute în Finlanda. Printre aceste venituri figurează în special:

- venituri generate de bunuri imobile situate în Finlanda sau de spații deținute în temeiul unor acțiuni într-o societate pe acțiuni imobiliară sau în altă societate pe acțiuni finlandeză ori în temeiul apartenenței la o cooperativă imobiliară finlandeză sau la o altă cooperativă;
- dividende, excedente obținute dintr-o cooperativă și orice alte venituri comparabile generate de o societate pe acțiuni, de o cooperativă sau de orice altă colectivitate finlandeză, precum și participării la profitul unui grup de întreprinderi finlandez;
- profitul generat de vânzarea unui bun imobil situat în Finlanda ori a unor acțiuni sau părți deținute într-o societate pe acțiuni imobiliară, într-o altă societate pe acțiuni sau într-o cooperativă finlandeză, ale cărei active totale sunt constituite, în proporție de peste 50 %, din unul sau mai multe bunuri imobile situate în Finlanda.

11. Articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit a fost introdus prin Legea 528/2019, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2020 și era aplicabilă începând cu exercițiul fiscal 2020.

12. Potrivit primului paragraf al acestui articol, sunt scutite de impozitul pe venit fondurile de investiții în sensul articolului 2 primul paragraf punctul 2) din capitoul 1 din sijoitusrahastolaki 213/2019 (Legea 213/2019 privind fondurile de investiții), precum și fondurile de investiții străine de tip deschis comparabile, constituite prin contract, ale căror părți sociale sunt deținute de cel puțin 30 de asociați.

13. Potrivit celui de al doilea paragraf al articolului menționat, această scutire se aplică și fondurilor de investiții speciale în sensul articolului 1 al doilea paragraf din capitoul 2 din vaihtoehdorahastojen hoitajista annettu laki 162/2014 (Legea 162/2014 privind administratorii fondurilor de investiții alternative), și fondurilor de investiții speciale străine comparabile, constituite prin contract, cu condiția ca fondul să fie de tip deschis, iar părțile sociale să fie deținute de cel puțin 30 de asociați.

14. Potrivit articolului 20 a al patrulea paragraf din Legea privind impozitul pe venit, scutirea de impozitul pe venit a unui fond de investiții special, în sensul articolului 1 al doilea paragraf din capitoul 2 din Legea 162/2014 privind administratorii fondurilor de investiții alternative, sau a unui fond de investiții special străin comparabil, constituit prin contract, care își investește resursele în principal în bunuri imobile și în garanții imobiliare conform modalităților prevăzute la articolul 4 din capitoul 16 a din această lege, este supusă condiției ca fondul menționat să distribuie anual titularilor de părți sociale cel puțin trei sferturi din profitul aferent exercițiului fiscal, fără a lua în considerare plusvalorile latente.

III. Litigiul principal, întrebarea preliminară și procedura în fața Curții

15. A SCPI este un fond de investiții de drept francez constituit sub forma unei societăți cu capital variabil („société civile de placement immobilier à capital variable”), care investește în bunuri imobile situate în Franța sau în țările din zona euro. Imobilele care fac obiectul investițiilor sunt închiriate unor întreprinderi. La sfârșitul anului 2017, valoarea fondului de investiții era de aproximativ 32 de milioane de euro. Societatea deținea investiții în patru bunuri imobile situate în patru țări diferite din zona euro. În anul 2017, societatea avea 926 de asociați.

16. A SCPI este reprezentată de societatea „A” SAS („A” Asset Management, societate pe acțiuni simplificată). Conform legii și statutului său, toate deciziile privind A SCPI sunt luate de A, care administrează și fondul. A SCPI însăși nu poate încheia acte juridice, nici nu are capacitate procesuală. Pe de altă parte, ea este supusă controlului Autorité des Marchés Financiers (Autoritatea franceză a Piețelor Financiare) (AMF) și este un fond de investiții alternative, în sensul Directivei 2011/61/UE².

17. Randamentul pentru părțile sociale este plătit investitorilor anual și corespunde veniturilor nete din chirii și altor venituri financiare nete obținute de A SCPI. Distribuirea profitului este decisă de adunarea generală. Societatea răspunde față de terți pentru obligațiile sale, dar investitorii își asumă răspunderea în subsidiar pentru obligațiile societății.

² Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO 2011, L 174, p. 1).

18. În Franța, A SCPI este o entitate transparentă din punct de vedere fiscal. Ea nu este supusă impozitului pe venit. Investitorii sunt cei supuși impozitului pe veniturile obținute din părțile lor sociale deținute în cadrul societății. Aceștia din urmă sunt de asemenea supuși impozitului pe profitul obținut din vânzarea sau rambursarea părților sociale.

19. A SCPI a planificat să semneze, în luna iunie 2019, un contract de cumpărare de acțiuni a două societăți pe acțiuni imobiliare mutuale finlandeze care erau proprietare de bunuri imobile folosite pentru vânzarea cu amănuntul. Dacă încheie această achiziție, A SCPI va exercita în Finlanda activitatea de închiriere de bunuri imobile, fiind cazul localurilor pe care le controlează prin intermediul acțiunilor pe care le deține într-o societate pe acțiuni imobiliară. În plus, A SCPI preconizează să facă și alte investiții imobiliare în Finlanda, prin achiziționarea unor acțiuni ale altor societăți pe acțiuni imobiliare mutuale sau prin realizarea unor investiții imobiliare directe.

20. În cadrul proiectelor sale de investiții imobiliare în Finlanda, A SCPI a solicitat Administrației fiscale să emită o decizie prealabilă privind exercițiile fiscale 2019 și 2020.

21. În ceea ce privește exercițiul fiscal 2019, Administrația fiscală a considerat că A SCPI era scutită de impozitul pe venit în Finlanda, în temeiul dispozițiilor fiscale pertinente înainte de intrarea în vigoare a articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit.

22. În schimb, în ceea ce privește exercițiul fiscal 2020, Administrația fiscală a apreciat că A SCPI nu era scutită de impozitul pe venit în Finlanda, în temeiul dispoziției citate anterior.

23. În partea din decizia prealabilă referitoare la exercițiul fiscal 2020, contestată de A SCPI, Administrația fiscală a constatat că, din prospectul de prezentare a fondului, anexat la cerere, rezultă că aceasta poate fi asimilată unei societăți pe acțiuni finlandeze. Profitul fondului este distribuit asociaților numai dacă există o hotărâre a adunării generale în acest sens. A SCPI este o întreprindere de investiții cu capital variabil, prin urmare, nu are forma juridică a unui fond de investiții special, constituit prin contract, după cum impune articolul 20 a al patrulea paragraf din Legea privind impozitul pe venit.

24. A SCPI a sesizat Helsingin hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ din Helsinki) cu o acțiune împotriva deciziei prealabile a Administrației fiscale în ceea ce privește exercițiul fiscal 2020.

25. A SCPI a susținut că articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit este contrar dreptului Uniunii, în măsura în care numai fondurile constituite prin contract pot fi considerate fonduri de investiții speciale scutite de impozitul pe venit. A SCPI ar fi un operator comparabil în toate privințele cu un fond de investiții finlandez. Singura diferență ar consta în forma juridică, în sensul că A SCPI are formă statutară, potrivit cerințelor Legii franceze privind fondurile de investiții, în timp ce fondurile de investiții conforme cu sijoitusrahastolaki finlandeză (Legea privind fondurile de investiții) trebuie să fie constituite prin contract.

26. Instanța de trimitere a prezentat motivele care au condus la adoptarea articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit, astfel cum reies din lucrările pregătitoare.

27. Pe de o parte, acest amendament avea ca obiectiv creșterea securității juridice. În cadrul regimului existent înainte de adoptarea sa, tratamentul fiscal al fondurilor de investiții străine nu era reglementat în mod formal în dreptul finlandez și făcea obiectul unor decizii de la caz la caz. În lipsa unei definiții a noțiunii de „fond de investiții” în legislația fiscală, criteriile de asimilare ar fi

trebuit să fie stabilite de practica administrativă și de jurisprudență. Natura destul de generală a dispozițiilor fiscale a putut facilita asimilarea fondurilor străine unor fonduri de investiții finlandeze.

28. Pe de altă parte, instanța de trimitere a subliniat că adoptarea articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit nu a însemnat o întrerupere în impozitarea fondurilor de investiții în Finlanda. Tratatamentul lor fiscal a fost întotdeauna în funcție de forma juridică a instrumentului de investiții, iar dispoziția menționată nu a adus nicio modificare în această privință. Fondurile de investiții și fondurile de investiții speciale finlandeze sunt entități constituite prin contract. Propunerea de amendament avea ca obiectiv clarificarea legislației fiscale numai pentru fondurile constituite prin contract, indiferent dacă sunt finlandeze sau străine.

29. În special, din propunerea de amendament reiese că obiectivul urmărit nu era extinderea domeniului de aplicare al scutirii la alte forme juridice de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare în străinătate. În Finlanda, impozitarea se întemeiază pe forma juridică a instrumentului de investiții. Fondurile de investiții finlandeze sunt entități constituite prin contract, care nu sunt persoane juridice autonome, ci mai degrabă mase de patrimoniu, a căror scutire este reglementată în mod distinct. Fondurile de investiții străine pot fi asimilate societăților pe acțiuni finlandeze în temeiul formei lor juridice.

30. Instanța de trimitere mai subliniază că, potrivit legislației finlandeze aplicabile fondurilor de investiții, fondurile de investiții pot fi constituite numai în temeiul unui contract.

31. Această instanță ridică problema compatibilității articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit cu articolele 49, 63 și 65 TFUE, întrucât numai fondurile de investiții străine de tip deschis, constituite prin contract, pot fi asimilate fondurilor de investiții finlandeze scutite de impozitul pe venit, fondurile de investiții constituite sub formă statutară, precum A SCPI, fiind excluse.

32. În aceste condiții, Helsingin hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ din Helsinki) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolele 49, 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale în temeiul căreia doar fondurile de investiții străine de tip deschis constituite prin contract pot fi asimilate unor fonduri de investiții finlandeze scutite de impozitul pe venit, în sensul că fondurile de investiții străine care sunt constituite într-o altă formă juridică decât prin contract sunt supuse impozitării prin reținere la sursă în Finlanda, chiar dacă între acestea și fondurile de investiții finlandeze nu există alte diferențe obiective semnificative?”

33. Cererea de decizie preliminară a fost înregistrată la grefa Curții la 23 iulie 2020. Republica Finlanda și Comisia Europeană au depus observații scrise și au răspuns în scris la întrebările adresate de Curte la 18 mai 2021.

IV. Analiză

34. Problematika ridicată de prezenta cauză se înscrie în aceea, mai generală, a entităților „hibride” din punct de vedere fiscal, și anume entitățile considerate „transparente” din punct de vedere fiscal într-un stat (entitatea nu este impozabilă ca atare, numai asociații săi sunt supuși impozitului în limita părților lor sociale) și „opace” din punct de vedere fiscal într-un alt stat

(entitatea este impozabilă ca atare)³.

35. În cadrul litigiului principal, A SCPI este tratată ca o entitate transparentă din punct de vedere fiscal în statul în care a fost constituită (Franța) și ca o entitate opacă din punct de vedere fiscal în statul în care planifică realizarea anumitor investiții imobiliare (Finlanda).

36. Deși entitățile hibride ridică probleme complexe de coordonare în cadrul convențiilor pentru evitarea dublei impunerii⁴, întrebarea adresată de instanța de trimitere se limitează la problematica mai specifică a compatibilității legislației finlandeze cu libera circulație a capitalurilor și cu libertatea de stabilire.

37. Mai precis, această instanță solicită în esență să se stabilească dacă cerința de a se constitui sub formă contractuală, prevăzută de legislația fiscală a unui stat membru pentru ca un fond de investiții să poată beneficia de transparența fiscală, este contrară liberei circulații a capitalurilor și/sau libertății de stabilire, în măsura în care aceasta conduce la excluderea fondurilor de investiții constituite sub formă statutară în alte state membre, chiar dacă aceste fonduri sunt comparabile în mod obiectiv, în ceea ce privește transparența, cu fondurile constituite sub formă contractuală.

38. Guvernul finlandez propune să se răspundă negativ la această întrebare, spre deosebire de Comisie.

39. Subliniem că problematica entităților hibride nu este inedită în jurisprudența Curții. Astfel, Hotărârea *Columbus Container Services* privea o societate de drept belgian considerată opacă din punct de vedere fiscal în Belgia (unde era supusă regimului avantajos al centrelor de coordonare) și transparentă din punct de vedere fiscal în Germania, unde își aveau reședința asociații săi⁵. Totuși, această hotărâre nu conține nici un percept care să poată fi transpus în prezenta cauză, în măsura în care privea în mod specific impozitul suplimentar perceput în Germania (de la asociați) ca urmare a cotei reduse de impozitare aplicate în Belgia (societății)⁶.

40. Din motive de exhaustivitate, semnalăm și că Curtea a examinat acordarea de ajutoare de stat unor entități transparente din punct de vedere fiscal în Hotărârea din 25 iulie 2018, *Comisia/Spania și alții*⁷.

³ A se vedea în special Parada, L., „Hybrid Entities and Conflicts of Allocation of Income Within Tax Treaties: Is New Article 1(2) of the OECD Model (Article 3(1) of the MLI) the Best Solution Available?”, în *British Tax Review*, 2018, nr. 3, p. 335-376, în special p. 338 și 339: „Generally speaking a «hybrid entity» is an entity that is considered to be a taxable or opaque entity in the country of its establishment, that is, it is an entity which is different from its owners and which is subject to corporate income taxation in its country of organisation. In the other country, however, the same entity is regarded as tax or fiscally transparent, that is, there will be no taxation at the level of the entity but rather there will be at the level of the partners. The same phenomenon of hybridity operates in the opposite direction also. That is to say, an entity can be treated as being tax transparent in the country of its establishment, but considered a taxable entity in the other country. These entities are known as «reserve hybrids entities».” („În general, o «entitate hibridă» este o entitate considerată impozabilă sau opacă în țara de stabilire, adică o entitate care este distinctă de proprietarii săi și care este supusă impozitării veniturilor întreprinderilor în țara de stabilire. Totuși, în cealaltă țară, aceeași entitate este considerată transparentă din punct de vedere fiscal, adică nu va exista o impozitare la nivelul entității, ci la nivelul asociaților. Același fenomen de hibriditate funcționează și în direcția opusă. Cu alte cuvinte, o entitate poate fi tratată ca fiind transparentă din punct de vedere fiscal în țara de stabilire, dar poate fi considerată drept o entitate impozabilă în cealaltă țară. Aceste entități sunt cunoscute sub denumirea de «entități hibride inversate».”)

⁴ A se vedea în special Parada, L., *op. cit.*, și Brabazon, M., „Holding Proteus: Emerging Treaty Practice on Hybrid and Fiscally Transparent Entities”, în *British Tax Review*, 2020, nr. 5, p. 670-693.

⁵ Hotărârea din 6 decembrie 2007 (C-298/05, EU:C:2007:754, punctele 13-20). A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Mengozzi prezentate în cauza *Columbus Container Services* (C-298/05, EU:C:2007:197, punctele 19-25).

⁶ Hotărârea din 6 decembrie 2007, *Columbus Container Services* (C-298/05, EU:C:2007:754, punctele 35-37).

⁷ C-128/16 P, EU:C:2018:591.

A. Cu privire la libertatea de circulație aplicabilă

41. Cererea de decizie preliminară face referire la libertatea de stabilire (articolul 49 TFUE) și la libera circulație a capitalurilor (articolul 63 TFUE). Amintim că domeniile de aplicare respective ale acestor două libertăți fundamentale nu sunt în mod necesar exclusive⁸. Cu toate acestea, ni se pare dificil de contestat că prezenta cauză trebuie examinată numai din perspectiva liberei circulații a capitalurilor, astfel cum au susținut în mod întemeiat guvernul finlandez și Comisia.

42. Investițiile avute în vedere de A SCPI în cadrul litigiului principal constau, pe de o parte, în achiziționarea de participații în societăți imobiliare finlandeze și, pe de altă parte, în investiții directe în bunuri imobile situate în Finlanda⁹.

43. În ceea ce privește investițiile directe în bunuri imobile situate în alt stat membru, acestea intră sub incidența liberei circulații a capitalurilor, astfel cum am explicat în Concluziile noastre prezentate în cauzele conexe SEGRÖ și Horváth¹⁰. Această calificare a fost confirmată în jurisprudența ulterioară concluziilor respective¹¹.

44. În ceea ce privește achiziționările de participații în societăți stabilite în alt stat membru, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că o reglementare națională care este aplicabilă *numai* achiziționărilor de participații care permit să se exercite o influență certă asupra deciziilor unei societăți și să se stabilească activitățile acesteia intră sub incidența libertății de stabilire. În schimb, dispozițiile naționale care își găsesc aplicarea în cazul achiziționărilor de participații efectuate numai cu intenția de a realiza un plasament financiar, fără a exista intenția de a influența administrarea și controlul întreprinderii în cauză, trebuie examinate exclusiv din perspectiva liberei circulații a capitalurilor¹².

45. Or, în cadrul litigiului principal, reglementarea finlandeză nu este aplicabilă *numai* achiziționărilor de participații care permit exercitarea unei influențe certe asupra deciziilor unei societăți și stabilirea activităților acesteia. Astfel, dispozițiile fiscale pertinente se pot aplica veniturilor provenite din *orice* participație într-o societate finlandeză, independent de importanța acestei participații¹³.

46. În consecință, în aplicarea jurisprudenței citate mai sus, este necesar să se examineze tratamentul fiscal al achiziționărilor de participații în societăți imobiliare finlandeze numai din perspectiva liberei circulații a capitalurilor.

47. În orice caz, precizăm totuși că raționamentul dezvoltat în continuare ar fi pertinent în contextul libertății de stabilire.

⁸ A se vedea cu titlu ilustrativ Hotărârea din 21 ianuarie 2010, SGI (C-311/08, EU:C:2010:26, punctele 23-30), precum și Concluziile noastre prezentate în cauza Comisia/Ungaria (Uzufruct asupra terenurilor agricole) (C-235/17, EU:C:2018:971, punctele 47-49).

⁹ A se vedea punctul 19 din prezentele concluzii.

¹⁰ C-52/16 și C-113/16 (EU:C:2017:410, punctele 50-57).

¹¹ A se vedea în special Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Jahin (C-45/17, EU:C:2018:18, punctul 22), Hotărârea din 6 martie 2018, SEGRÖ și Horváth (C-52/16 și C-113/16, EU:C:2018:157, punctele 52-60), precum și Hotărârea din 21 mai 2019, Comisia/Ungaria (Uzufruct asupra terenurilor agricole) (C-235/17, EU:C:2019:432, punctele 54 și 55).

¹² A se vedea în special Hotărârea din 13 noiembrie 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation (C-35/11, EU:C:2012:707, punctele 91 și 92), Hotărârea din 20 decembrie 2017, Deister Holding și Juhler Holding (C-504/16 și C-613/16, EU:C:2017:1009, punctul 78), precum și Hotărârea din 3 septembrie 2020, Vivendi (C-719/18, EU:C:2020:627, punctele 40 și 41).

¹³ A se vedea punctul 10 din prezentele concluzii.

B. Cu privire la existența unei restricții privind libera circulație a capitalurilor

48. Potrivit unei jurisprudențe constante, măsurile interzise prin articolul 63 alineatul (1) TFUE, ca fiind restricții privind circulația capitalurilor, le includ pe cele de natură să descurajeze nerezidenții să facă investiții într-un stat membru sau să descurajeze rezidenții statului membru respectiv să facă investiții în alte state¹⁴.

49. În schimb, existența unor simple *divergențe* între regimurile fiscale naționale nu este suficientă pentru a constata existența unei asemenea restricții. Astfel, în lipsa unei armonizări la nivelul Uniunii, dezavantajele care pot decurge din exercitarea în paralel a competențelor fiscale ale unor diferite state membre, în măsura în care această exercitare nu este discriminatorie, nu constituie restricții privind libertățile de circulație¹⁵.

50. În aceeași ordine de idei, Curtea a precizat că libera circulație nu poate fi înțeleasă în sensul că un stat membru este obligat să își adapteze normele fiscale în funcție de cele ale altor state membre în scopul de a garanta în toate situațiile o impozitare care înlătură orice neconcordanță rezultată din reglementările fiscale naționale, dat fiind că deciziile luate de un contribuabil în ceea ce privește investițiile în alt stat membru pot fi, după caz, mai mult sau mai puțin avantajoase sau dezavantajoase pentru un astfel de contribuabil¹⁶.

51. Cu alte cuvinte, existența unor simple divergențe între politicile fiscale ale statelor membre nu poate fi considerată, în lipsa unei armonizări la nivelul Uniunii, contrară libertăților de circulație.

52. În cadrul cauzei principale, aceasta ar fi situația dacă regimul fiscal finlandez nu ar prevedea un mecanism de transparență fiscală. Într-o asemenea ipoteză, împrejurarea că o societate stabilită în Franța, unde beneficiază de transparență fiscală, nu poate beneficia de un mecanism similar în Finlanda, atunci când decide să efectueze investiții imobiliare în acest stat, nu ar putea fi calificată drept „restricție privind circulația capitalurilor”.

53. Problema care ne preocupă este însă de natură diferită. În cauza principală, regimul fiscal finlandez prevede într-adevăr un mecanism de transparență fiscală. Fondul de investiții A SCPI, stabilit în Franța, nu poate beneficia de acesta, pentru motivul că nu îndeplinește *criteriile de eligibilitate* prevăzute de legislația finlandeză.

54. Într-o asemenea situație, problema care se ridică nu mai este cea a unei divergențe între regimurile fiscale naționale, ci chiar cea a compatibilității cu libertățile de circulație a criteriilor de eligibilitate stabilite de un regim fiscal național (în speță, regimul fiscal finlandez)¹⁷.

55. În împrejurările din litigiul principal, A SCPI a fost exclusă de la mecanismul de transparență fiscală pentru motivul că nu a fost constituită sub formă contractuală. Tocmai în legătură cu legitimitatea acestui criteriu de eligibilitate instanța de trimitere solicită să ne pronunțăm.

¹⁴ A se vedea în special Hotărârea din 13 martie 2014, Bouanich (C-375/12, EU:C:2014:138, punctul 43), Hotărârea din 26 mai 2016, NN (L) International (C-48/15, EU:C:2016:356, punctul 44 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 6 martie 2018, SEGRO și Horváth (C-52/16 și C-113/16, EU:C:2018:157, punctul 65 și jurisprudența citată).

¹⁵ A se vedea în special Hotărârea din 16 iulie 2009, Damseaux (C-128/08, EU:C:2009:471, punctul 27 și jurisprudența citată), Hotărârea din 8 decembrie 2011, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-157/10, EU:C:2011:813, punctul 38 și jurisprudența citată), Hotărârea din 21 noiembrie 2013, X (C-302/12, EU:C:2013:756, punctul 28), și Hotărârea din 26 mai 2016, NN (L) International (C-48/15, EU:C:2016:356, punctul 47 și jurisprudența citată).

¹⁶ Hotărârea din 7 noiembrie 2013, K (C-322/11, EU:C:2013:716, punctul 80), Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka (C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 72), și Hotărârea din 30 aprilie 2020, Société Générale (C-565/18, EU:C:2020:318, punctul 35).

¹⁷ A se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka (C-156/17, EU:C:2020:51, punctele 45 și 46).

56. Având în vedere jurisprudența amintită la punctul 48 din prezentele concluzii, nu există nicio îndoială, în opinia noastră, că o cerință de a se constitui sub formă contractuală pentru a putea beneficia de transparență fiscală, cum este cea prevăzută la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit, reprezintă o restricție privind libera circulație a capitalurilor. Astfel, această cerință poate descuraja fonduri de investiții constituite în alte state membre sub formă statutară să facă investiții în Finlanda.

57. Amintim în această privință că o legislație națională care este aplicabilă în mod nediferențiat operatorilor rezidenți și operatorilor nerezidenți poate constitui o restricție privind libera circulație a capitalurilor. Astfel, din jurisprudența Curții rezultă că și o diferențiere care se întemeiază pe criterii obiective poate, de fapt, să defavorizeze situațiile transfrontaliere¹⁸.

58. În cadrul litigiului principal, efectul disuasiv provine din excluderea de la mecanismul de transparență fiscală și de la obligația corelativă de a fi supus impozitului pe venit în Finlanda, care afectează fondurile de investiții constituite sub formă statutară în alt stat membru, în special atunci când aceste fonduri beneficiază de transparență fiscală în statul lor membru de origine.

59. Astfel, o asemenea diferență în tratamentul fiscal al fondurilor statutare stabilite în alte state membre (transparență fiscală în statul membru de origine, opacitate fiscală în Finlanda) poate avea repercusiuni negative semnificative pe plan fiscal și, în consecință, poate descuraja aceste fonduri să facă investiții în Finlanda.

60. Mai precis, transparența fiscală este, în majoritatea cazurilor, o alegere deliberată efectuată de investitori, care își structurează strategia de investiții în funcție de această alegere. Într-un asemenea context, excluderea transparenței fiscale într-un stat membru va avea un efect disuasiv în privința investițiilor în acest stat, în măsura în care excluderea respectivă va fi incompatibilă cu strategia stabilită de investitori. În cadrul litigiului principal, tocmai acest efect disuasiv a determinat-o pe A SCPI să introducă o acțiune împotriva deciziei prealabile prin care Administrația fiscală îi refuzase beneficiul transparenței fiscale.

61. Din motive de exhaustivitate, precizăm de asemenea că nu este exclus ca cerința de a se constitui sub formă contractuală, prevăzută la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit, să fie *indirect discriminatorie* pe criteriul originii fondurilor de investiții, după cum a subliniat Comisia.

62. Potrivit unei jurisprudențe constante, libertățile de circulație garantate de Tratatul FUE interzic nu numai discriminările directe (sau evidente), întemeiate pe origine, ci și orice forme indirecte (sau disimulate) de discriminare care, deși întemeiate pe criterii în aparență neutre, conduc, în fapt, la același rezultat¹⁹.

¹⁸ A se vedea în special în acest sens Hotărârea din 4 iunie 2002, Comisia/Franța (C-483/99, EU:C:2002:327, punctele 39-42), Hotărârea din 13 mai 2003, Comisia/Regatul Unit (C-98/01, EU:C:2003:273, punctul 47), Hotărârea din 11 noiembrie 2010, Comisia/Portugalia (C-543/08, EU:C:2010:669, punctele 68-72), și Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka (C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 55).

¹⁹ A se vedea în special Hotărârea din 12 februarie 1974, Sotgiu (152/73, EU:C:1974:13, punctul 11), Hotărârea din 3 februarie 1982, Seco și Desquenue & Giral (62/81 și 63/81, EU:C:1982:34, punctul 8), Hotărârea din 13 iunie 2002, Sea-Land Service și Nedlloyd Lijnen (C-430/99 și C-431/99, EU:C:2002:364, punctul 36), precum și Hotărârea din 25 februarie 2021, Novo Banco (C-712/19, EU:C:2021:137, punctul 31).

63. Or, cerința de a se constitui sub formă contractuală va produce un efect indirect discriminatoriu în cazul în care legislația finlandeză (nefiscală) aplicabilă fondurilor de investiții impune ca acestea să fie constituite în temeiul unui contract²⁰. Într-adevăr, în acest caz, numai fondurile de investiții stabilite în alte state membre (sub formă statutară) ar putea fi excluse de la mecanismul de transparență fiscală prevăzut la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit. Acest efect indirect discriminatoriu ar putea fi chiar consolidat prin existența, în statul membru de origine, a unei obligații pentru anumite fonduri de investiții de a se constitui sub formă statutară²¹.

64. Ca răspuns la mai multe întrebări adresate de Curte în această privință, guvernul finlandez a arătat totuși că legislația finlandeză permite constituirea de fonduri de investiții sub formă statutară, înțelegându-se că astfel de fonduri sunt excluse, în acest caz, de la mecanismul de transparență fiscală prevăzut la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit, la fel ca fondurile statutare stabilite în alte state membre. Dacă aceasta este efectiv situația, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, considerăm că trebuie să fie exclusă calificarea ca „discriminare indirectă”.

65. În orice caz, subliniem că respectiva calificare ca „discriminare indirectă” nu este determinantă pentru a răspunde la întrebarea adresată, în măsura în care existența unei restricții privind libera circulație a capitalurilor nu ni se pare contestabilă pentru motivele expuse mai sus.

C. Cu privire la comparabilitatea fondurilor de investiții contractuale și statutare

66. Potrivit articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE, articolul 63 TFUE nu aduce atingere dreptului statelor membre „de a aplica dispozițiile incidente ale legislațiilor fiscale care stabilesc o distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație în ceea ce privește reședința lor sau locul unde capitalurile lor au fost investite”.

67. Domeniul de aplicare al acestei derogări de la libera circulație a capitalurilor, prin natura sa de strictă interpretare, este în mod expres restrâns de articolul 65 alineatul (3) TFUE, potrivit căruia dispozițiile naționale menționate la alineatul (1) al acestui articol „nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restrângere disimulată a liberei circulații a capitalurilor și plăților”.

68. Prin urmare, diferențele de tratament permise potrivit articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE trebuie să fie distinse de discriminările interzise de articolul 65 alineatul (3) TFUE. În această privință, din jurisprudență rezultă că, pentru ca o reglementare fiscală națională precum cea în discuție în litigiul principal să poată fi considerată compatibilă cu dispozițiile tratatului referitoare la libera circulație a capitalurilor, este necesar ca diferența de tratament să privească situații care nu sunt comparabile în mod obiectiv sau să fie justificată de un motiv imperativ de interes general²².

²⁰ A se vedea în această privință indicațiile furnizate de instanța de trimitere, așa cum au fost rezumate la punctele 28-30 din prezentele concluzii.

²¹ Potrivit explicațiilor furnizate de instanța de trimitere, considerăm că, în cadrul litigiului principal, A SCPI a fost obligată să se constituie sub formă statutară în temeiul legislației franceze. A se vedea punctul 25 din prezentele concluzii.

²² A se vedea în special Hotărârea din 10 mai 2012, Santander Asset Management SGIIC și alții (C-338/11-C-347/11, EU:C:2012:286, punctul 23 și jurisprudența citată), Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții (C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 48), precum și Hotărârea din 30 aprilie 2020, Société Générale (C-565/18, EU:C:2020:318, punctul 24).

69. Tot potrivit jurisprudenței Curții, analizarea caracterului comparabil al unei situații transfrontaliere cu o situație internă trebuie să fie realizată ținând seama de obiectivul urmărit de dispozițiile naționale în cauză²³.

70. În temeiul acestei jurisprudențe, este necesar, așadar, să se verifice dacă fondurile de investiții constituite sub formă statutară în alte state membre (excluse de la mecanismul de transparență fiscală stabilit la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit) se află într-o situație comparabilă cu fondurile de investiții constituite sub formă contractuală în Finlanda (care beneficiază de mecanismul menționat), din perspectiva normelor fiscale naționale.

71. Subliniem mai întâi că întrebarea adresată de instanța de trimitere se întemeiază în mod explicit pe premisa potrivit căreia un fond de investiții precum A SCPI, deși constituit sub formă statutară, *se află efectiv într-o situație comparabilă* cu fondurile de investiții stabilite în Finlanda sub formă contractuală. Astfel, potrivit chiar termenilor respectivei întrebări, cu excepția formei lor juridice, „între acestea și fondurile de investiții finlandeze nu există alte diferențe obiective semnificative”.

72. Adăugăm că nu există nicio îndoială, în opinia noastră, că *anumite* fonduri de investiții statutare sunt efectiv comparabile cu fondurile de investiții contractuale, în vederea aplicării unui mecanism de transparență fiscală precum cel prevăzut la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit.

73. Obiectul unui mecanism de transparență fiscală este de a alinia tratamentul fiscal al entităților vizate cu realitatea lor juridică. Cu alte cuvinte, obiectivul este de a trata în mod transparent pe plan *fiscal* anumite entități care sunt transparente pe plan *juridic*.

74. Tocmai acesta este obiectul articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit. După cum a explicat instanța de trimitere, respectiva dispoziție scutește anumite entități care nu sunt persoane juridice autonome, ci simple mase de patrimoniu, formate în scopul unor investiții grupate de un anumit număr de asociați²⁴.

75. Astfel, acest mecanism de transparență fiscală urmărește scutirea de impozitul pe venit a anumitor structuri de coordonare care nu fac o separare reală, în practică, între activitățile economice și investitori. După cum a explicat guvernul finlandez, articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit are drept obiectiv tratarea investiției în asemenea fonduri ca „investiții directe” ale asociaților în activele-suport.

76. La polul opus unor astfel de structuri contractuale transparente se află societatea comercială pe acțiuni. În mod tradițional, unei asemenea societăți i se recunoaște personalitatea juridică, ea dispune de capacitate juridică, este dotată cu un capital propriu, beneficiază de putere decizională atât cu privire la investițiile sale, cât și cu privire la distribuirea profitului său și permite limitarea răspunderii acționarilor (în limita investiției lor).

²³ A se vedea în special Hotărârea din 12 iunie 2018, Bevola și Jens W. Trock (C-650/16, EU:C:2018:424, punctul 32), Hotărârea din 4 iulie 2018, NN (C-28/17, EU:C:2018:526, punctul 31 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 26 februarie 2019, X (Societăți intermediare stabilite în țări terțe) (C-135/17, EU:C:2019:136, punctul 64 și jurisprudența citată).

²⁴ A se vedea punctul 29 din prezentele concluzii.

77. Astfel, spre deosebire de structurile de investiții contractuale, societățile pe acțiuni formează un ecran opac care se interpune între activitățile economice și investitori. În acest sens, societățile pe acțiuni sunt supuse în mod tradițional impozitului pe venit, în timp ce distribuirea profitului sub formă de dividende va face obiectul unei impozitări distincte a acționarilor. Opacă pe plan juridic, societatea pe acțiuni este de asemenea tratată în mod opac pe plan fiscal.

78. Între aceste două extreme (transparența acordurilor contractuale, pe de o parte, opacitatea societăților pe acțiuni, pe de altă parte), multiple tipuri de structuri coexistă și se caracterizează printr-o transparență mai mult sau mai puțin semnificativă.

79. Or, tocmai în această privință, cerința de a se constitui sub formă contractuală, prevăzută la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit, ni se pare criticabilă pentru exces de formalism.

80. Desigur, nu există nicio îndoială că anumite entități statutare pot fi considerate opace, atunci când modalitățile lor de funcționare se apropie de cele ale unei societăți pe acțiuni clasice, așa cum sunt descrise mai sus (personalitate juridică, capacitate juridică, capital propriu, putere decizională cu privire la investiții și la distribuirea profitului, răspundere limitată).

81. Cu toate acestea, alte entități constituite sub formă statutară sunt comparabile, în ceea ce privește transparența, cu entitățile constituite sub formă contractuală.

82. Cu titlu ilustrativ, este suficient să se menționeze caracteristicile fondului de investiții în discuție în litigiul principal, și anume A SCPI, așa cum au fost descrise de instanța de trimitere²⁵. Deși este constituită sub formă statutară, considerăm astfel că această entitate se caracterizează printr-un grad ridicat de transparență. În primul rând, A SCPI nu dispune de capacitate juridică (ea nu poate încheia acte juridice și nici nu are capacitate procesuală). În al doilea rând, profitul net al A SCPI este transferat în fiecare an investitorilor. În al treilea rând, deși A SCPI răspunde pentru obligațiile sale față de terți, investitorii își asumă răspunderea în subsidiar în această privință.

83. În opinia noastră, în pofida formei sale statutare, un fond de investiții care prezintă asemenea caracteristici este comparabil, în ceea ce privește transparența, cu un fond de investiții constituit sub formă contractuală. Astfel, o așa entitate constituie o simplă structură de coordonare care nu face o separare reală între activitățile economice desfășurate și investitori. Faptul că distribuirea profitului trebuie să fie decisă în mod formal de adunarea generală nu ni se pare determinant în această privință²⁶, cu condiția ca cea mai mare parte a profitului net să fie efectiv distribuită investitorilor în fiecare an²⁷.

84. Cu alte cuvinte, întrucât se limitează la o noțiune formalistă a „transparenței”, concentrată pe cerința de a se constitui sub formă contractuală, articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit exclude anumite fonduri de investiții constituite sub formă statutară care sunt, în practică, la fel de „transparente” ca fondurile de investiții constituite sub formă contractuală. În acest sens, dispoziția menționată stabilește o diferență de tratament arbitrară între situații care sunt comparabile.

²⁵ A se vedea punctele 16 și 17 din prezentele concluzii.

²⁶ A se vedea punctele 17 și 23 din prezentele concluzii.

²⁷ Această cerință este efectiv prevăzută, pentru anumite fonduri de investiții imobiliare, la articolul 20 a al patrulea paragraf din Legea privind impozitul pe venit.

85. Validitatea raționamentului prezentat mai sus este confirmată, în opinia noastră, de Hotărârea recentă Veronsaajien oikeudenvallvontayksikkö (Venituri plătite de OPCVM), după cum a subliniat în mod întemeiat Comisia²⁸. Desigur, această hotărâre nu privea regimul fiscal aplicabil fondurilor de investiții, ci tratamentul fiscal al veniturilor distribuite de astfel de fonduri. Totuși, Curtea a statuat în mod explicit, în acest context, că „*forma statutară* a unei [societăți de investiții deschise (SICAV)] de drept luxemburghez nu plasează acest organism într-o situație diferită în raport cu un [organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)] de drept finlandez, constituit în conformitate cu legea aplicabilă *în materie de contracte* în ceea ce privește tratamentul fiscal al profitului distribuit”²⁹.

86. Cu alte cuvinte, asemenea propunerii noastre din prezenta cauză, Curtea a statuat că o distincție pe motivul formei juridice a fondului de investiții reprezenta, în acest context, o diferență de tratament arbitrară între situații comparabile.

87. Precizăm, pentru orice eventualitate, că un stat membru are posibilitatea, sub rezerva respectării obligațiilor care decurg din legislația Uniunii, să subordoneze beneficiul transparenței fiscale unor criterii *materiale* de transparență. Ne gândim în special, în această privință, la lipsa capacității juridice a entității în discuție, la obligația de a distribui cea mai mare parte din profitul net anual sau chiar la lipsa limitării răspunderii asociaților.

88. În susținerea poziției sale potrivit căreia fondurile de investiții contractuale și statutare nu se află în situații comparabile, guvernul finlandez a afirmat că fondurile de investiții contractuale oferă o securitate sporită investitorilor, în special în caz de faliment, permițându-le să dețină în mod direct în proprietate active-suport.

89. Această afirmație nu ne convinge. După cum a subliniat în mod întemeiat Comisia, guvernul finlandez nu a indicat niciun motiv concret pentru care a fi în mod direct proprietar al unor active-suport, în cadrul unui fond contractual, ar oferi mai multă securitate, în caz de dificultăți financiare, decât a fi proprietar al unor părți sociale într-un fond de investiții statutar. Subliniem, în această privință, că fondurile de investiții contractuale nu permit limitarea răspunderii investitorilor în cazul unor dificultăți financiare, spre deosebire de anumite fonduri statutare (în special cele constituite sub forma unei societăți pe acțiuni).

90. În orice caz și astfel cum am explicat mai sus, guvernul finlandez are posibilitatea să stabilească criterii materiale care trebuie respectate, în vederea garantării securității investitorilor, de orice fond de investiții (contractual sau statutar) care urmărește să beneficieze de transparență fiscală. Ne gândim, de exemplu, la cerința de a fi supus controlului autorității naționale a piețelor financiare, la fel ca A SCPI în litigiul principal³⁰.

D. Cu privire la lipsa unei justificări întemeiate pe motive imperative de interes general

91. Am constatat că cerința de a se constitui sub formă contractuală pentru a putea beneficia de transparență fiscală, astfel cum este prevăzută la articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit, reprezintă o restricție privind libera circulație a capitalurilor. Am arătat de asemenea că

²⁸ Hotărârea din 29 aprilie 2021 (C-480/19, EU:C:2021:334).

²⁹ Hotărârea din 29 aprilie 2021, Veronsaajien oikeudenvallvontayksikkö (Venituri plătite de OPCVM) (C-480/19, EU:C:2021:334, punctul 54), sublinierea noastră.

³⁰ A se vedea punctul 16 din prezentele concluzii.

această cerință stabilește o diferență de tratament arbitrară între situații care sunt comparabile, și anume cele ale unor fonduri de investiții care prezintă un grad de transparență similar, indiferent de forma lor contractuală sau statutară.

92. Rămâne să examinăm eventualitatea unei justificări întemeiate pe motive imperative de interes general.

93. Curtea a statuat în mod repetat că măsuri naționale care restrâng libera circulație a capitalurilor pot fi justificate prin unul dintre motivele menționate la articolul 65 TFUE sau prin motive imperative de interes general, cu condiția ca aceste măsuri să poată garanta realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia³¹.

94. Nu suntem convinși de niciunul dintre motivele de justificare evocate în dosarul prezentat Curții.

95. În primul rând, instanța de trimitere a arătat că printre obiectivele menționate în propunerea guvernului care au condus la adoptarea articolului 20 a din Legea privind impozitul pe venit figura intenția de a stabili criterii mai clare pentru aplicarea mecanismului de transparență fiscală în cazul fondurilor de investiții străine. Această nouă dispoziție ar fi permis astfel ameliorarea previzibilității impozitării și a securității juridice. Ea ar fi condus de asemenea la reducerea unor sarcini administrative.

96. În aceeași ordine de idei, guvernul finlandez a invocat în fața Curții existența unei legături între delimitarea precisă a scutirii și garantarea eficienței controlului fiscal și a perceperii impozitelor.

97. În opinia noastră, intenția de a ameliora securitatea juridică nu poate constitui în niciun caz un motiv legitim care să permită justificarea unei restricții privind libertățile de circulație. Dacă aceasta ar fi situația, statele membre ar fi libere să impună astfel de restricții, cu condiția ca ele să fie prevăzute de norme care garantează un înalt grad de securitate juridică.

98. Desigur, Curtea a statuat în mai multe rânduri că o *lipsă* a securității juridice care afectează normele naționale se putea dovedi incompatibilă cu dreptul Uniunii. Potrivit unei jurisprudențe consacrate, în domeniile reglementate de dreptul Uniunii, normele de drept ale statelor membre trebuie să fie formulate într-un mod neechivoc, care să permită persoanelor vizate să își cunoască drepturile și obligațiile în mod clar și precis, iar instanțelor naționale să asigure respectarea acestora³².

99. Totuși, din această jurisprudență nu reiese nicidecum că obiectivul securității juridice poate justifica o restricție privind libertățile de circulație care rezultă din alte aspecte ale normelor naționale în cauză.

³¹ A se vedea în special Hotărârea din 1 octombrie 2009, Woningstichting Sint Servatius (C-567/07, EU:C:2009:593, punctul 25), Hotărârea din 25 octombrie 2012, Comisia/Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, punctul 74), Hotărârea din 22 octombrie 2013, Essent și alții (C-105/12-C-107/12, EU:C:2013:677, punctul 50), precum și Hotărârea din 16 iulie 2020, Adusbef și alții (C-686/18, EU:C:2020:567, punctul 105).

³² A se vedea în special Hotărârea din 30 ianuarie 1985, Comisia/Danemarca (143/83, EU:C:1985:34, punctul 10), Hotărârea din 26 februarie 1991, Comisia/Italia (C-120/88, EU:C:1991:74, punctul 11), Hotărârea din 6 martie 2003, Comisia/Luxemburg (C-478/01, EU:C:2003:134, punctul 20), și Hotărârea din 15 aprilie 2021, Finanzamt für Körperschaften Berlin (C-868/19, nepublicată, EU:C:2021:285, punctul 50).

100. Pe de altă parte, astfel cum a arătat în mod întemeiat Comisia, nici anumite dificultăți administrative sau practice nu pot justifica singure atingerea adusă unei libertăți fundamentale garantate prin tratat³³.

101. În al doilea rând, guvernul finlandez a menționat în mod succint obiectivul coerenței regimului fiscal, subliniind în acest sens că scutirea privește fondurile de investiții care pot fi constituite potrivit legislației finlandeze și toate fondurile străine care sunt asimilate acestora.

102. Respectiva argumentație trebuie de asemenea să fie respinsă. Potrivit unei jurisprudențe constante, pentru ca un argument întemeiat pe o asemenea justificare să poată fi admis, trebuie stabilită existența unei legături directe între avantajul fiscal respectiv și compensarea acestui avantaj printr-o prelevare fiscală determinată, caracterul direct al unei astfel de legături trebuind să fie apreciat în funcție de obiectivul reglementării în cauză³⁴.

103. Or, este suficient să se arate că guvernul finlandez nu a invocat existența unei astfel de legături directe, necesară pentru ca o asemenea justificare să poată fi admisă.

104. În sfârșit, în al treilea rând, potrivit explicațiilor furnizate de instanța de trimitere, fondurile de investiții finlandeze ar putea fi supuse în alte state membre unei reglementări mai stricte decât cea aplicabilă în Finlanda fondurilor străine, ceea ce ar ridica probleme din punctul de vedere al neutralității concurenței. Unul dintre obiectivele urmărite de articolul 20 a din Legea privind impozitul pe venit ar fi punerea fondurilor finlandeze și a fondurilor străine pe picior de egalitate.

105. Or, după cum a arătat în esență Comisia, din jurisprudența Curții reiese că un tratament fiscal defavorabil într-un stat membru, despre care s-a constatat că este contrar libertăților fundamentale de circulație, nu ar putea fi considerat compatibil cu dreptul Uniunii pentru motivul eventualei existențe a unor avantaje fiscale acordate într-un alt stat membru³⁵.

106. Din motive de exhaustivitate, precizăm de asemenea că niciun motiv de justificare nu poate fi identificat la punctul 43 din Hotărârea Köln-Aktienfonds Deka³⁶. Desigur, Curtea a precizat la punctul amintit că statele membre sunt libere să prevadă, pentru a încuraja recurgerea la organisme de plasament colectiv, un regim de impozitare special aplicabil acestor organisme.

107. Totuși, întinderea acestei precizări, care se înscrie într-o serie de considerații introductive formulate de Curte înainte de a răspunde la întrebările adresate, trebuie interpretată în lumina punctelor următoare din hotărârea menționată, în care Curtea amintește că statele membre trebuie să își exercite autonomia fiscală cu respectarea cerințelor care decurg din dreptul Uniunii, în special a celor impuse de dispozițiile tratatului referitoare la libera circulație a capitalurilor³⁷.

³³ A se vedea în special Hotărârea din 16 decembrie 1986, Comisia/Grecia (124/85, EU:C:1986:490, punctul 12), Hotărârea din 12 iulie 1990, Comisia/Italia (C-128/89, EU:C:1990:311, punctul 22), Hotărârea din 27 noiembrie 2008, Papillon (C-418/07, EU:C:2008:659, punctul 54), și Hotărârea din 3 iulie 2019, Delfarma (C-387/18, EU:C:2019:556, punctul 30).

³⁴ A se vedea în special Hotărârea din 28 ianuarie 1992, Bachmann (C-204/90, EU:C:1992:35, punctul 21), Hotărârea din 14 septembrie 2006, Centro di Musicologia Walter Stauffer (C-386/04, EU:C:2006:568, punctul 53 și jurisprudența citată), Hotărârea din 12 iunie 2018, Bevola și Jens W. Trock (C-650/16, EU:C:2018:424, punctul 45), precum și Hotărârea din 13 noiembrie 2019, College Pension Plan of British Columbia (C-641/17, EU:C:2019:960, punctul 87).

³⁵ A se vedea în special în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 1986, Comisia/Franța (270/83, EU:C:1986:37, punctul 21), Hotărârea din 26 octombrie 1999, Eurowings Luftverkehr (C-294/97, EU:C:1999:524, punctul 44), Hotărârea din 15 iulie 2004, Lenz (C-315/02, EU:C:2004:446, punctul 43), Hotărârea din 12 septembrie 2006, Cadbury Schweppes și Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, EU:C:2006:544, punctul 49), precum și Hotărârea din 8 noiembrie 2007, Amurta (C-379/05, EU:C:2007:655, punctele 75 și 78).

³⁶ Hotărârea din 30 ianuarie 2020 (C-156/17, EU:C:2020:51).

³⁷ Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka (C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 45).

108. Curtea adaugă că, în consecință, instituirea unui regim propriu organismelor de plasament colectiv, în special natura condițiilor necesare pentru a beneficia de acesta și elementele de probă care trebuie prezentate în acest scop, *nu trebuie să constituie o restricție privind libera circulație a capitalurilor*³⁸.

109. Cu alte cuvinte, instituirea unui astfel de regim nu constituie un motiv valabil care să permită justificarea unei restricții privind libera circulație a capitalurilor.

110. Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se considere că restricția privind libera circulație a capitalurilor, care rezultă din cerința de a se constitui sub formă contractuală pentru a beneficia de transparență fiscală, nu este justificată de un motiv imperativ de interes general.

V. Concluzie

111. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de Helsingin hallinto-oikeus (Tribunalul Administrativ din Helsinki, Finlanda) după cum urmează:

Articolele 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că cerința de a se constitui sub formă contractuală, prevăzută de legislația fiscală a unui stat membru pentru ca un fond de investiții să poată beneficia de transparență fiscală, este contrară liberei circulații a capitalurilor, în măsura în care conduce la excluderea fondurilor de investiții constituite sub formă statutară în alte state membre, chiar dacă aceste fonduri sunt comparabile în mod obiectiv, în ceea ce privește transparența, cu fondurile constituite sub formă contractuală.

³⁸ Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka (C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 46).